

Cyprus Center for Environmental Research and Education
St. Antreas str. 306, P.O. Box 56091, 3304 Limassol Cyprus
Tel.: 25954954, 25864344, 99302425 / Fax.: 25371548, 25335682
Website: www.kykpee.org
E-mail.: kykpee@cytanet.com.cy, a.chadijhambi@cytanet.com.cy

Seventh Pan Cyprian Celebration of the World Wetlands Day 2011 – 30.01.2011

Today, that our natural environment is in constant "damage" due to various human activities and due to the "modern society" in which man himself chose to live, international conventions such as the Convention of Ramsar, are particularly significant because such conventions give voice to the natural environment that everyday endures and experiences destruction. The Ramsar Convention about Wetlands signed in the city of Ramsar, Iran, in 1971, as an intergovernmental agreement. Since then, the anniversary of the Convention signature, February 2nd, 1971, is marked and is used to be celebrated every year as the World Wetlands Day.

Wetlands Importance:

- The wetlands provide essential ecological services and are regulators of hydrological systems and sources of biodiversity at all levels - species, genetic and ecosystems.
- The wetlands are of great economic, scientific, cultural and recreational value to the community.
- The wetlands play a vital role in mitigating climate change.
- Progressive degradation and loss of wetlands causes serious and sometimes irreparable environmental damage to the supply of ecosystem services.
- The wetlands should be maintained and where possible restored.

The wetlands are lost:

- More than half of the world wetlands have been lost over the last 100 years.
- Greater destruction and degradation has been observed during the first half of the 20th century in the Northern Hemisphere and has increased since 1950 in the Southern Hemisphere.
- It is estimated that Europe has lost 60% of the wetlands.
- In Cyprus there is no evidence for loss of wetlands, but many species of wild flora and fauna many of which are endemic or rare and endangered, live in the wetlands.

Protection measures/actions:

- Until today more than 1912 wetlands that cover more than 186 million of hectares were included in the Convention and they were nominated as Wetlands of International Importance.

Consequently, the wetlands constitute natural resources with great environmental value because of the diversity of their ecosystems and their biohabitats. Besides, beyond the various species that live permanently and are developed there, wetlands constitute factor of great importance for the survival of an important number of migratory birds as they are used both as intermediary stations of supply during their big travels and as places of wintering. Important wetlands of Cyprus, as the salt marsh of Larnaca or the wetlands of Akrotiri peninsula constitute ecological national wealth and precious bequest. Moreover, as human depends immediately from his environment, is obvious that such precious ecosystems as the wetlands are, should be protected aiming both at their rational management as well as the elimination of dangers of degradation or of their alteration.

Within this framework, the Cyprus Centre for Environmental Research and Education organised this year the 7th Pan Cyprian celebration for the World Wetlands Day. The event was supported by the Cyprus Ecological Movement, by the Cyprus Environmental Movement “Enarmonisi”, the Cyprus Birdlife Organization and the Naturalist-Mountaineering Group of Limassol. Besides, this year's celebrations having as Slogan “Forests for Water and Wetlands”, are really special because 2011 is also the Convention's 40th anniversary year. The celebration was a chance for the public, representatives of the Government, environmental NGOs, as well as representatives of the church to meet, exchange opinions and celebrate this day.

Since this year, it is the UN's International Year of Forests; we have a valuable opportunity to ensure that wetlands and their links with forests are not forgotten. These interconnections are included into three main headings:

- *Forested wetlands and the special benefits they bring.* Mangroves, peat swamp forests, freshwater swamp forests: biologically diverse, helping us manage our freshwater, and providing us with many other ‘services’ across the globe including vital roles in carbon storage – our allies in the face of climate change. Despite their utility, they are often under threat from development, from drainage and conversion.
- *The role of forests – wet or not – in our lives, and why looking after them matters.* Vital to all human lives, freshwater availability on a global scale depends on our forests. So too, to a large extent, does freshwater quality.
- *The role of forests in how our wetlands function.* It's simple: the health of our wetlands, whether forested or not, is linked to the health of forests in our catchments. Losing and degrading forests means losing and degrading wetlands.

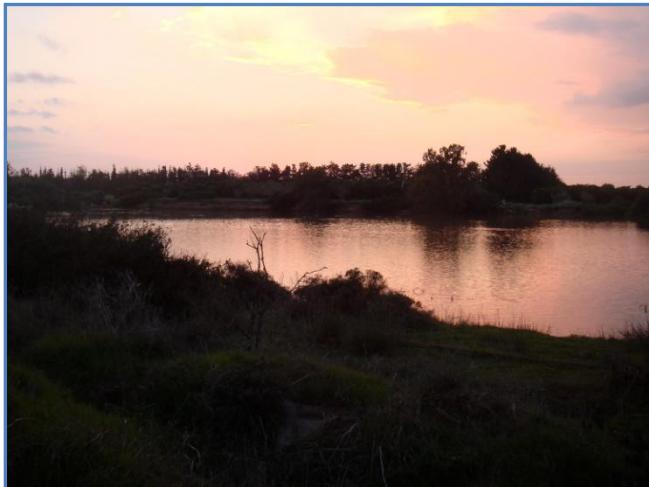
The celebration took place on Sunday 30th of January at the Cyprus Centre for Environmental Research and Education in the Farm of St. Nikolaos, at the Akrotiri peninsula, a place of high ecological value and acquaintance for its important wetlands, giving thus the opportunity to the visitors to learn and to be informed about the wetlands of the region as well as about their importance. In the event that was marked with great success participated more than 150 people. The event included visit in the Wetland of the Despotiki Limni (Bishop's Lake), presentations on wetlands and their importance as well as Messages from the Secretariat of the Ramsar Convention, the Minister of Agriculture, Natural Resources and Environment, the Minister of Education and Culture, the Bishop of Holy Church of Limassol, the President of the Federation of Cyprus Environmental Organizations, the president of Birdlife Cyprus Association as well as messages from Mr. Christos Pourgouridis and Mr. Rikkos Eerotokritou (Members of the Parliament) and Mrs. Ioanna Panayiotou, General Secretary of the Cyprus Green Party.

Cyprus Centre for Environmental Research and Education (CY.C.E.R.E.) provides education programs and takes dynamic actions for the conservation of Cyprus biodiversity and natural environment. CY.C.E.R.E aims to contribute in environmental conservation through environmental education, research and information. So far 22 000 students from private and public schools of Cyprus have participated in the environmental programs that CY.C.E.R.E offers. The variety of the environmental programs creates a pathway towards a more sustainable future. These programs' aim to enable students to take actions that create and maintain an optimal relationship between themselves and the environment, and to preserve and protect the unique natural resources of Cyprus. CY.C.E.R.E was founded in 2004 by Holy Church of Limassol and its site at the Akrotiri Peninsula is an advantage for the Environmental Centre as the visitor has direct access to a variety of ecosystems and organisms of outstanding importance.

The celebration of CY.C.E.R.E. aimed to highlight the importance of wetlands at our island. Akrotiri Peninsula includes a significant wetland complex qualified for listing as a Wetland of International Importance under the Ramsar Convention. Akrotiri salt lake, as well as a number of salt marsh vegetation communities that have been developed around the lake and that are really important for a range of wetland birds including flamingo *Phoenicopterus ruber*, Fassouri marshes that lie to the northeast of the salt lake as well as Despotiki Limni (Bishop's Lake) that constitutes the last Cypriot and also European freshwater habitat/station for the migratory birds, create the greater wetlands complex in Cyprus.

Beyond definitions, these wetlands are vital ecological and cultural features in Cyprus landscape. It is essential that we preserve and take action for the conservation of these vulnerable and threatened ecosystems so the future generations will have the opportunity to benefit from them as we did.

Yours sincerely,

Dr. Andreas Ch. Hadjichambis
Scientific Director of Cyprus Center
for Environmental Research and Education

Κυπριακό Κέντρο Περιβαλλοντικής Έρευνας και Εκπαίδευσης
Αγίου Ανδρέου 306, Τ.Θ. 56091, 3304 Λεμεσός Κύπρος
Τηλ.: 25954954, 25864344, 99302425 / Φαξ.: 25371548, 25335682
Ιστοσελίδα: www.kykpee.org
Ηλεκτρ.Ταχ.: kykpee@cytanet.com.cy, a.chadjihambi@cytanet.com.cy

Έβδομος Παγκύπριος Εορτασμός Παγκόσμιας Ημέρας Υγροβιοτόπων – 30.01.2011

Σήμερα, που το φυσικό περιβάλλον βρίσκεται σε συνεχή «φθορά», εξαιτίας των ποικίλων ανθρώπινων δραστηριότητων και της «σύγχρονης κοινωνίας», στην οποία ο ίδιος ο άνθρωπος επέλεξε για να ζήσει, διεθνείς συμβάσεις όπως η σύμβαση της Ramsar, είναι ιδιαίτερα σημαντικές, καθώς δίνουν φωνή και υπόσταση στο φυσικό περιβάλλον που καθημερινά βιώνει και υπομένει την καταστροφή. Η εν λόγω Σύμβαση για τους Υγροβιοτόπους Διεθνούς Σημασίας, υπογράφηκε στην πόλη Ramsar του Ιράν το 1971 και αποτελεί μία διακυβερνητική συμφωνία. Έκτοτε ως Παγκόσμια Μέρα Υγροβιοτόπων εορτάζεται η επέτειος της υπογραφής στις 2 Φεβρουαρίου του 1971, της Σύμβασης για τους υγροβιότοπους.

Σημασία Υγροβιοτόπων:

- Οι υγροβιότοποι παρέχουν θεμελιώδεις οικολογικές υπηρεσίες και είναι ρυθμιστές των υδρολογικών συστημάτων και πηγές βιοποικιλότητας σε όλα τα επίπεδα – ειδών, γενετικής και οικοσυστημάτων.
- Οι υγροβιότοποι αποτελούν μεγάλης οικονομικής, επιστημονικής, πολιτιστικής και ψυχαγωγικής αξίας για την κοινότητα.
- Οι υγροβιότοποι διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής.
- Προοδευτική υποβάθμιση και απώλεια των υγροβιοτόπων προκαλεί σοβαρές και μερικές φορές ανεπανόρθωτες περιβαλλοντικές βλάβες στην παροχή οικοσυστημάτων υπηρεσιών.
- Οι υγροβιότοποι πρέπει να διατηρηθούν και όπου είναι δυνατόν να αποκατασταθούν.

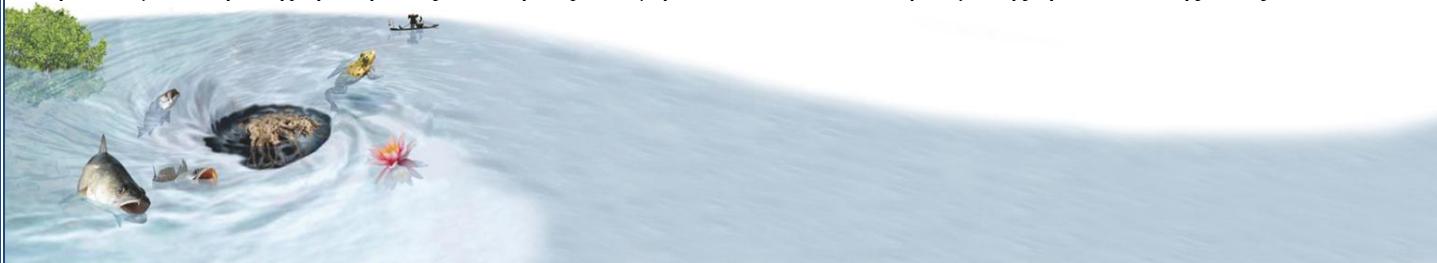
Οι υγροβιότοποι χάνονται:

- περισσότεροι από τους μισούς υγροβιότοπους του πλανήτη έχουν χαθεί τα τελευταία 100 χρόνια.
- η μεγαλύτερη καταστροφή και υποβάθμιση έχει παρατηρηθεί κατά τη διάρκεια του πρώτου μισού του 20^{ου} αιώνα στο Βόρειο Ημισφαίριο και έχει ενταθεί μετά το 1950 στο Νότιο Ημισφαίριο.
- **Στην Ευρώπη υπολογίζεται ότι έχει χαθεί το 60% των υγροβιοτόπων.**
- **Στην Κύπρο** δεν υπάρχουν στοιχεία για τις απώλειες των υγροβιοτόπων, ωστόσο μεγάλος αριθμός ειδών άγριας χλωρίδας και πανίδας πολλά από τα οποία είναι ενδημικά ή σπάνια και απειλούμενα με εξαφάνιση, ζουν στους υγροβιότοπους.

Προσπάθειες για να προστατευτούν:

- Μέχρι σήμερα περισσότεροι από 1912 υγροβιότοποι που καλύπτουν πάνω από 186 εκατομμύρια εκτάρια εντάχθηκαν στη Σύμβαση και ανακηρύχτηκαν ως Υγροβιότοποι Διεθνούς Σημασίας.

Οι υγροβιότοποι επομένως αποτελούν φυσικούς πόρους με μεγάλη περιβαλλοντική αξία λόγω της ποικιλότητας των οικοσυστημάτων τους και της βιοκοινότητάς τους. Επιπρόσθετα, πέρα από τα διάφορα είδη που ζουν μόνιμα και αναπτύσσονται στο χώρο των υγροβιοτόπων, οι υγροβιότοποι αποτελούν παράγοντα μεγάλης σημασίας για την επιβίωση σημαντικού αριθμού μεταναστευτικών πουλιών καθώς χρησιποτοιούνται τόσο ως ενδιάμεσοι σταθμοί ανεφοδιασμού στη διάρκεια των μεγάλων τους ταξιδιών όσο και ως τόποι διαχείμασης τους. Σημαντικοί υγροβιότοποι της Κύπρου, όπως η αλυκή της Λάρνακας ή οι υγροβιοτόποι της περιοχής Ακρωτηρίου αποτελούν οικολογικό εθνικό πλούτο και πολύτιμο κληροδότημα. Επιπλέον, καθώς ο άνθρωπος εξαρτάται άμεσα από το περιβάλλον του, είναι φανερό ότι τα τόσο πολύτιμα οικοσυστήματα όπως οι υγροβιότοποι πρέπει να προστατεύονται με στόχο την ορθολογιστική διαχείρισή τους και την εξάλειψη των κινδύνων υποβάθμισης ή αλλοίωσης τους.

Μέσα στα πιο πάνω πλαίσια, **το Κυπριακό Κέντρο Περιβαλλοντικής Έρευνας και Εκπαίδευσης**, διοργάνωσε φέτος για έβδομη συνεχόμενη χρονιά τον εορτασμό της **Παγκόσμιας Ημέρας Υγροβιοτόπων**. Την εκδήλωση στήριξαν η Οικολογική Κίνηση Κύπρου, η Παγκύπρια Περιβαλλοντική Κίνηση «Εναρμόνιση», ο Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου και ο Φυσιολατρικός-Ορειβατικός Όμιλος Λεμεσού. Η φετινή μάλιστα εκδήλωση που είχε ως Σύνθημα της **«Δάση για Νερό και Υγροβιοτόπους»**, ήταν ιδιαίτερα ξεχωριστή καθότι ο φετινός εορτασμός συνέπεσε με τα σαραντάχρονα της σύμβασης Ramsar. Ο καθιερωμένος εορτασμός αποτελέσε μία ευκαιρία για το κοινό, εκπροσώπους της κυβέρνησης και περιβαλλοντικών οργανισμών καθώς και εκπροσώπους της Εκκλησίας να συναντηθούν, να ανταλλάξουν απόψεις και να γιορτάσουν την μέρα.

Καθώς φέτος είναι το Διεθνές Έτος των Ηνωμένων Εθνών για τα Δάση, υπάρχει μια πολύτιμη ευκαιρία να διασφαλίσουμε πως οι υγροβιοτόποι και οι συνδέσεις τους με τα δάση δεν πρόκειται να ξεχαστούν. Φέτος τονίζονται οι 3 κατηγορίες διασυνδέσεων των Δασών με τους Υγροβιότοπους:

- *Oι δασικοί υγροβιοτόποι και τα πλεονεκτήματα που προσφέρουν αποτελούν την πρώτη κατηγορία.* Η βιολογική ποικιλομορφία των δασικών υγροβιοτόπων, ο ρόλος τους στην παροχή γλυκού νερού, καθώς και η σημαντική συμβολή τους στην αποθήκευση άνθρακα, αποτελούν μερικούς από τους σημαντικότερους ρόλους που επιτελούν.
- *H δεύτερη κατηγορία σχετίζεται με το ρόλο των δασών στις ζωές μας καθώς επίσης και τη σημασία της προστασίας των δασών.* Η διαθεσιμότητα καθώς επίσης και η ποιότητα γλυκού νερού σε παγκόσμια κλίμακα, εξαρτάται από τα δάση μας.
- *H τρίτη κατηγορία είναι ο ρόλος των δασών στον τρόπο λειτουργίας των υγροβιοτόπων.* Η κατηγορία αυτή δίνει έμφαση στο γεγονός πως η υγεία των υγροβιοτόπων, δασικών ή μη, συνδέεται με την υγεία των δασών στις λεκάνες απορροής, αφού η απώλεια και η υποβάθμιση των δασών συνεπάγεται απώλεια και υποβάθμιση των υγροβιοτόπων.

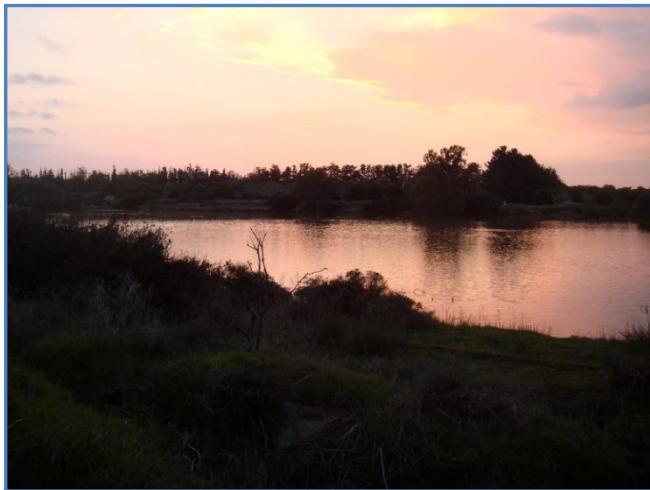
Ο εορτασμός πραγματοποιήθηκε την **Κυριακή 30 Ιανουαρίου** στο **Κυπριακό Κέντρο Περιβαλλοντικής Έρευνας και Εκπαίδευσης** στο Αγρόκτημα Αγίου Νικολάου, στη χερσόνησο Ακρωτηρίου, μια τοποθεσία υψηλής οικολογικής αξίας και γνωστή για τους σημαντικούς υγροβιότοπους της, δίνοντας έτσι την ευκαιρία στους επισκέπτες να γνωρίσουν και να ενημερωθούν για τους υγροβιότοπους της περιοχής. Στην εκδήλωση που σημειώσε μεγάλη επιτυχία παρεβρέθηκαν και συμμετείχαν, περισσότερα από 150 άτομα. Η εκδήλωση περιλάμβανε επίσκεψη στον Υγροβιότοπο της Δεσποτικής Λίμνης, παρουσιάσεις για τους υγροβιότοπους και τη σημασία τους καθώς και μηνύματα από τη Γραμματεία της Σύμβασης Ramsar, τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού, τον Χωρεπίσκοπο Αμαθούντος, τον πρόεδρο της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου και τον Πρόεδρο του Πτηνολογικού Σύνδεσμου Κύπρου καθώς επίσης και χαιρετισμούς από τους βουλευτές κ. Χρήστο Πουργουρίδη και κ. Ρίκκο Ερωτοκρίτου και τη Γενική Γραμματέα του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών κα Ιωάννα Παναγιώτου.

Το KY.K.P.E.E. παρέχει εκπαιδευτικά προγράμματα και δραστηριοποιείται με στόχο τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και του φυσικού περιβάλλοντος της Κύπρου. Σκοπός του είναι να συμβάλει στη διατήρηση του περιβάλλοντος μέσω της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, περιβαλλοντικής έρευνας και περιβαλλοντικής πληροφόρησης. Μέχρι σήμερα 22,000 μαθητές από δημόσια και ιδιωτικά σχολεία της Κύπρου έχουν συμμετάσχει στα περιβαλλοντικά εκπαιδευτικά προγράμματα που προσφέρει το KY.K.P.E.E.. Η ποικιλία των εκπαιδευτικών προγραμμάτων ανοίγει δρόμους για ένα αειφόρο μέλλον. Σκοπός των προγραμμάτων είναι η δημιουργία μιας περιβαλλοντικά συνειδητοποιημένης κοινωνίας που θα διατηρεί αρμονική σχέση με το φυσικό περιβάλλον. Το KY.K.P.E.E. ιδρύθηκε το 2004 από την Ιερά Μητρόπολη Λεμεσού και η τοποθεσία του στην καρδιά της χερσονήσου Ακρωτηρίου δίνει την ευκαιρία στους επισκέπτες να έχουν άμεση πρόσβαση στην ποικιλία οικοσυστημάτων και οργανισμών.

Ο εορτασμός στο KY.K.P.E.E στόχευε στο να αναδείξει τη σημασία των υγροβιοτόπων στο νησί μας. Η χερσόνησος Ακρωτηρίου περιλαμβάνει ένα σημαντικό δίκτυο υγροβιοτόπων που συμπεριλαμβάνονται στη λίστα διεθνούς σημασίας της Συνθήκης Ramsar. Η αλυκή Ακρωτηρίου και οι γύρω αλοφυτικοί οικοτόποι όπου είναι ιδιαίτερα σημαντικοί για την ποικιλία υδρόβιων πουλιών όπως του φλαμίνγκο *Phoenicopterus ruber*, ο υγροβιότοπος Φασουρίου βορειοανατολικά της αλυκής καθώς επίσης και του υγροβιοτόπου της **Δεσποτικής Λίμνης** η οποία αποτελεί **την τελευταία υδατοσυλλογή γλυκού νερού και τον τελευταίο σταθμό για τα μεταναστευτικά πουλιά**, συνθέτουν το μεγαλύτερο δίκτυο υγροβιότοπων της Κύπρου.

Οι υγροβιότοποι είναι ζωτικοί και απαραίτητοι παράγοντες οικολογικής και πολιτισμικής αξίας για το Κυπριακό και το παγκόσμιο περιβάλλον. Είναι σημαντικό να δράσουμε συλλογικά για τη διατήρηση αυτών των εύτρωτων και απειλούμενων οικοσυστημάτων αφήνοντας έτσι στις επόμενες γενεές μία σπουδαία φυσική κληρονομιά.

Με εκτίμηση,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Andreas Chatzimampetis".

Δρ. Ανδρέας Χατζηχαμπής
Επιστημονικός Υπέυθυνος Κυπριακού Κέντρου
Περιβαλλοντικής Έρευνας και Εκπαίδευσης

Προγραμμα

- 3:00 μ.μ.** Προσέλευση – Επίσκεψη στον υγροβιότοπο της Δεσποτικής Λίμνης.
- 3:30 μ.μ.** Παγκόσμια Ημέρα Υγροβιοτόπων 2011 – Μήνυμα της Γραμματείας της Σύμβασης Ραμσάρ από τον περιβαλλοντικό εκπαιδευτή του KY.K.P.E.E. κ. Γιάννη Γεωργίου.
- 3:35 μ.μ.** Χαιρετισμός από τον Πρόεδρο του Κυπριακού Κέντρου Περιβαλλοντικής Έρευνας και Εκπαίδευσης Θεοφιλέστατο Χωρεπίσκοπο Αμαθούντος κ.κ. Νικόλαο.
- 3:40 μ.μ.** Χαιρετισμός από τον Έντιμο Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Δημήτρη Ι. Ηλιάδη.
- 3:45 μ.μ.** Χαιρετισμός εκ μέρους του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Ανδρέα Δημητρίου, από τη Δρ. Αραβέλλα Ζαχαρίου.
- 3:50 μ.μ.** Χαιρετισμός από τον Αξιότιμο Βουλευτή του ΔΗΣΥ κ. Χρήστο Πουργουρίδη.
- 3:55 μ.μ.** Χαιρετισμός από τον Αξιότιμο Βουλευτή του ΕΥΡΩΚΟ κ. Ρίκκο Ερωτοκρίτου.
- 4:00 μ.μ.** Χαιρετισμός από τη Γενική Γραμματέα του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών κα Ιωάννα Παναγιώτου.
- 4:05 μ.μ.** Χαιρετισμός από τον Πρόεδρο της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου κ. Πέτρο Πασσά.
- 4:10 μ.μ.** Χαιρετισμός από τον Πρόεδρο του Πτηνολογικού Συνδέσμου Κύπρου κ. Μελή Χαραλαμπίδη.
- 4:15 μ.μ.** Τραγούδια από τη χορωδία της Κοινότητας Νέων της Ιεράς Μητροπόλεως Λεμεσού.
- 4:25 μ.μ.** Πεζό κείμενο με τίτλο «Είμαι ένα έλατο του Ταῦγετου» από τη συγγραφέα και ποιήτρια κα Κούλα Παρασκευά.
- 4:30 μ.μ.** Ομιλία σχετικά με την αναδάσωση από τον Πρόεδρο του Τμήματος Διαχείρισης Περιβάλλοντος του ΤΕ.ΠΑ.Κ. Καθηγητή Δρ. Ιωάννη Παπαδόπουλο.
- 4:45 μ.μ.** Ομιλία σχετικά με το Δίκτυο ΦΥΣΗ 2000 από τον Αναπληρωτή Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος κ. Χαράλαμπο Χατζηπάκκο.
- 5:00 μ.μ.** Ομιλία σχετικά με τους υγροβιοτόπους του Τροόδους από τον κ. Κωνσταντίνο Καϊλη, Λειτουργό του Τμήματος Δασών.
- 5:15 μ.μ.** Παρουσίαση της δράσης του Κυπριακού Κέντρου Περιβαλλοντικής Έρευνας και Εκπαίδευσης από τον Επιστημονικό Υπεύθυνο του KY.K.P.E.E. Δρ. Ανδρέα Χατζηχαμπή.
- 5:30 μ.μ.** Δεξίωση.

Το πρόγραμμα παρουσιάζει η περιβαλλοντική εκπαιδευτικός του KY.K.P.E.E. κα Χαρά Ιωάννου.